

Борисова Валерія Сергіївна
здобувачка вищої освіти 1 курсу
Навчально-наукового інституту
права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Царьова Ірина Валеріївна
професорка кафедри українознавства
та іноземних мов,
докторка філологічних наук, доцентка
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Мова і війна завжди були тісно пов'язані між собою. Війна, як правило, супроводжується загостренням мовних проблем і може призвести до знищення мовної культури, перетворення її на політичну зброю та інструмент маніпуляції масами.

У зоні бойових дій мова може стати місцевим інструментом пропаганди, що допомагає утримувати підтримку населення. Також може виникнути необхідність перекладати документи та комунікувати з місцевим населенням на різних мовах. Це може створити проблеми та ускладнити роботу армії та інших правоохоронних органів.

Крім того, війна може призвести до знищення мовної культури та мовних ресурсів. Мовні закони та права можуть бути змінені, а мовні меншинства можуть бути піддані пресингу. У таких випадках, важливо зберігати та захищати мовну культуру та ресурси від можливих негативних наслідків війни [3].

Також важливо звернути увагу на мовний аспект під час переговорів про мир, зокрема, на визнання мовних прав та належне врахування мовної культури кожної зі сторін. Це може сприяти зменшенню конфлікту та забезпеченню мирного врегулювання.

Сьогодні, в епоху інформаційних технологій, створення нових слів та термінів стало звичайним явищем. Зокрема, українська мова активно збагачується неологізмами, які несуть в собі політичний та соціальний зміст [3].

Один з таких неологізмів – *rushism*, або рашизм, що описує російську форму фашизму, що ґрунтується на ненависті до ліберальної демократії.

Іншим прикладом є термін *rushist*, що використовується для опису послідовників експансіоністської ідеології російського уряду путіна [4].

Ще один неологізм – *orcs*, або орки, використовується для опису ворогів, яких не вважають за людей. Цей термін був створений за аналогією з потворами з трилогії «Володар кілець» Джона Толкіна.

До інших неологізмів української мови належать дієслово *chornobaites*, що описує тих, хто повторює ті самі помилки та отримує той самий незадовільний результат, та фраза *tractortroops*, яка використовується для опису українських фермерів, що використовували свої трактори для буксирування російських танків та іншої зброї з поля бою [3, 4].

Історія свідчить про те, що війни та конфлікти спонукають людей до створення нових слів та термінів, що відображають сучасну реальність. Неологізми стають своєрідними елементами культурної спадщини, які передаються з покоління в покоління.

Зазначимо, що тема «тракторних військ» здобула перемогу в конкурсі на найкращий ескіз нової поштової марки «Доброго вечора, ми з України!» Високою продуктивністю відрізняються також нові англомовні слова й терміни в геополітичній сфері, які з'явилися на тлі повномасштабної війни. Наприклад, *macronite* – макроніти, відоме дієслово, яке можна тлумачити як «бути дуже стурбованим, але насправді відмовлятися допомогти». Слово з'явилося унаслідок розчарування через бездіяльність президента Франції щодо російського вторгнення в Україну [4].

Ще одним неологізмом, яким поповнився англомовний військовий сленг, стало слово *putinversteh*, запозичення з німецької (*putin* і *verstehen* – розуміти), яке можна тлумачити, як «той, хто намагається пояснити чи виправдати російського президента та його політику».

Лексична інновація виявилася настільки влучною, що її швидко стали використовувати й в інших мовах і навіть уключили в англомовну версію Вікіпедії. Якщо спочатку слово *putinversteh* мало досить іронічний відтінок, то під час загострення в процесі повномасштабної війни воно стало практично лайкою.

Найбільша кількість тих, хто намагається виправдовувати політику російського президента, виявилася серед правопопулістів, хоча коло було досить широким – політики, які дотримувалися такої позиції, траплялися ще до початку вторгнення російських військ в Україну практично у всіх партіях Німеччини. Однак на тлі війни, що триває, кількість *putinversteh* [3].

Аналіз лексичних інновацій свідчить про тісний зв'язок між війною та лексичними перетвореннями в англійській мові, про стійку тенденцію до високого рівня емоційного складника в процесі утворення нової лексики і її яскраво виражену негативну конотацію.

Отже, мова і війна є нерозривно пов'язаними явищами. Важливо зберігати мовну культуру та ресурси в найбільш вразливих місцях, підтримувати мовні права та захищати мовні меншини. Також важливо

розглядати мовну проблематику як один з аспектів війни та мирних переговорів.

Список використаних джерел:

1. Бойко Олеся. Абетка повномасштабної війни: які слова ввійшли в ужиток і чому. URL: <https://chytomo.com/abetka-povnomasshtabnoi-vijny-iaki-slova-vvijshly-v-uzhytok-i-chomu/>

2. Mansur Mirovalev. ‘Orcs’ and ‘Rashists’: Ukraine’s new language of war. URL: <https://www.aljazeera.com/news/2022/5/3/orcs-and-rashists-ukraines-new-language-of-war>

3. Sheftalovich Zoya. The Rashists from Mordor vs. the Tractor Troops: Ukraine’s new language of war. An English-language guide to Ukrainian slang. URL: <https://www.politico.eu/article/rashists-mordor-tractor-troops-ukraines-new-language-of-war/>

4. Tsareva I. Russian-ukrainian war (2014–2022): words that have acquired new meanings. *The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects*: Scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022. 1436 p. P. 804-812.

Бурмистрова Єлизавета,

курсантка Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції, Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Царьова Ірина Валеріївна,

професор кафедри українознавства та іноземних мов, доктор філологічних наук, доцент Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК НЕОБХІДНИЙ СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Професійне спілкування є невід’ємною складовою будь-якої діяльності, адже воно є основою ефективної комунікації між колегами, клієнтами, партнерами та іншими учасниками процесу. Інформація передається через слова, жести, міміку, тому важливо мати розвинуті комунікативні навички.

Компетентність у всіх видах спілкування полягає в досягненні трьох рівнів адекватності: комунікативної, інтерактивної та перцептивної. Комунікативна компетентність включає в себе широке коло умінь, серед яких